

Kaupunginvaltuusto	§ 52	02.07.2018
Kaupunginhallitus	§ 206	20.08.2018
Tekninen lautakunta	§ 82	01.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 278	19.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 18	04.02.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 4	11.02.2019

Valtuustoaloite kierrätysmuovin keräysvaihtoehtojen selvittämiseksi

95/14.06/2018

Kaupunginvaltuusto 02.07.2018 § 52

Kaupunginvaltuuston esityslistalla olleiden asioiden tultua käsitellyksi puheenjohtaja totesi, että allekirjoittaneet valtuutetut ovat jättäneet valtuustoaloitteen koskien kierrätysmuovin keräysvaihtoehtojen selvittämiseksi.

Aloite kuuluu seuraavasti:

"Me allekirjoittaneet pyydämme, että Orivesi selvittää vaihtoehdot kierrätysmuovin keräämiseksi Oriveden alueelta. Muovin kerääminen uusiokäyttöön tukee myös Oriveden kaupungin ja Tampereen kaupunkiseudun tavoitteita kestävä kehityksen puolesta.

Valtakunnallisesti muovin osuus sekajätteestä on noin 16%, joka tarkoittaa yli 28kg muovia / asukas/ vuodessa. (Kotitalouksien sekajätteen koostumus, Jätehuoltoyhdistys JLY). Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n tilaaman tutkimuksen mukaan muovin osuus kotitalousjätteestä oli 14,4 %, joista muovipakkauksien osuus oli 11,7% (Kotitalouksien sekajätteen koostumus Pirkanmaalla 2017, Suomen Kiertovoima ry KIVO).

Roskaantuminen ja ympäristön muovisaastuminen voi vähentyä, kun tieto muovin merkityksestä raaka-aineena lisääntyy.

Tälläkin hetkellä osa Orivesiläisistä vie kotitalouksista lajittelemansa muovin keräyspisteeseen työ- ja ostosmatkojensa yhteydessä. Lähin muovin keräyspiste löytyy Tampereen Linnainmaalta (40 km). Muovin keräyspisteiden sijainti voi myös jopa ohjata ihmisten ostoskäyttäytymistä.

Isoissa kaupungeissa muovia kerätään myös taloyhtiöistä ja Pirkanmaallakin on kokeilu, jossa muovia kerätään myös yksittäisistä kotitalouksista suoraan Pirkanmaan Jätehuollon lajiteluautoilla. Rinki Oy toteuttaa lakisääteisen muovin keräyksen vain, jos asukkaita on yli 10 000 yhtenäisellä taajama-alueella, joten kaupungin täytyy toimia aktiivisesti saadakseen keräyspisteet myös Orivedelle.

Orivedellä 2.7.2018

Kaupunginvaltuusto	§ 52	02.07.2018
Kaupunginhallitus	§ 206	20.08.2018
Tekninen lautakunta	§ 82	01.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 278	19.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 18	04.02.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 4	11.02.2019

Miia Saarinen
Reijo Kahelin
Mari Lind
Irma Koskela
Kirsi Mäkinen
Eliisa Suhonen
Nina Lahtinen
Ilkka Hjerppe
Tarmo Viskari"

Puheenjohtaja otti valtuustoaloitteen vastaan ja totesi, että aloite lähetetään kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 20.08.2018 § 206

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus päättää toimittaa valtuustoaloitteen tekniselle lautakunnalle valmisteltavaksi ja pyytää aloitteen johdosta esityksen 30.11.2018 mennessä.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 01.11.2018 § 82

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n on 4.10.2018 saatu vastaus aloitteeseen koskien kierrätysmuovin keräysvaihtoehtojen selvittämistä:

"Oriveden kaupunginvaltuustossa on tehty 2.7.2018 valtuustoaloite, joka koskee kierrätysmuovin keräysvaihtoehtojen selvittämistä. Valtuustoaloitteessa pyydetään selvittämään vaihtoehtoja kierrätysmuovin keräämiseksi Oriveden alueelta. Aloitteessa todetaan, että roskaantuminen ja ympäristön muovisaastuminen voi vähentyä, kun tieto muovin merkityksestä raaka-aineena lisääntyy.

Jätteet, jotka laitetaan jäteastiaan, hoidetaan vastuullisesti käsiteltäväksi. Sekajätteessä oleva muovi hyödynnetään sähkön- ja lämmöntuotantoon Tammervoiman voimalassa. Muovipakkausten erilliskeräykseen laitettu muovi ohjautuu

Kaupunginvaltuusto	§ 52	02.07.2018
Kaupunginhallitus	§ 206	20.08.2018
Tekninen lautakunta	§ 82	01.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 278	19.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 18	04.02.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 4	11.02.2019

tuottajien vastaanoton kautta käsittelyprosessiin. Muovipakkaus-
ten käsittelylaitos sijaitsee tällä hetkellä Riihimäellä, jossa Fortum
WS:n laitos pystyy hyödyntämään tietyn osan kuluttajien muovi-
pakkausmateriaalista. Loppuosuus menee polttoon. Yleinen
roskaaminen on yhteiskunnallinen ongelma, johon tarvitaan eri
tahojen yhteistyötä ja jatkuvaa ympäristökasvatusta. Toki
jätehuollon ja kierrätyksen esilläolo lisää tietoisuutta.

Muovikeskustelu on painottunut ongelmiin, mm. mikromuoveihin
ja valtamerten muovipyörteisiin, jotka paljolti johtuvat siitä, ettei
jätehuoltoa ole järjestetty. Muovipakkauksilla on kuitenkin
runsaasti hyviä puolia keveytensä ja tiiviytensä takia. Esimerkiksi
elintarvikkeiden jakeluketjussa pakkauksella on oleellinen
merkitys hygienian ja säilyvyyden kannalta. Pakkauksilla välte-
tään elintarvikkeiden pilaantuminen ja muuttuminen muovipak-
kaustakin suuremmaksi ympäristökuormaksi. Pakkausteollisuus
kehittää jatkuvasti yhä kevyempiä ja yhä vähemmän fossiilista
muovia sisältäviä pakkauksia. Jätehuollon tehtävänä on kehittää
syntyvälle jätteelle yhä parempia hyödyntämismahdollisuuksia.

Suomessa muovipakkausjäte kuuluu ensisijaisesti
muovipakkaustuottajien vastuulle. Käytännössä keräystä hoitaa
tuottajien yhdessä perustama palveluyhtiö Suomen
Pakkauskierrätys Rinki Oy, joka toteuttaa alkukeräyksen alueen
ekopisteissä, mikäli taajamassa on yli 10 000 asukasta. Jos eril-
liskeräys toteutettaisiin kiinteistökohtaisena keräyksenä, sen
hoitaisi alueella Pirkanmaan Jätehuolto Oy.

Jätelajien erilliskeräyksessä on tärkeää, että sitä toteutettaessa
otetaan huomioon keräyksen ja käsittelyn elinkaaritarkastelu
(LCA). Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että keräysmateriaalista
saatavan ympäristöhyödyn tulee olla suurempi kuin keräyksestä
ja käsittelystä aiheutuvat päästöt (nettohyöty). Tehtyjen
selvitysten mukaan muovipakkausten keräys tuottaa nettohyötyä
suurimmilla asuinkiinteistöillä Tampereen keskusta-alueella. Mi-
käli keräys ulotettaisiin haja-asutusalueille, keräyksen aiheuttama
ympäristökuorma suurenee ja ympäristöhyöty vähenee.

Yhtiömme investoi parhaillaan biokaasulaitokseen. Laitoksessa
erilliskerätyn biojätteen sisältämät ravinteet ja energia otetaan
talteen ja jatkojalostetaan lannoitetuotteiksi sekä
liikennepolttoaineeksi mm. jäteautoihin. Laitos aloittaa
toimintansa 2020. Jätteiden erilliskeräyksen kuljetuspäästöt ja
sen kautta ympäristövaikutukset pienenevät sitä mukaa, miten
paljon jäteautojen polttoaineena voidaan siirtyä käyttämään
biokaasua. Tämän vuoksi myös muovin erilliskeräyksen
ympäristövaikutukset pienenevät tulevaisuudessa ja suovat
mahdollisuuden laajentaa keräysaluetta.

Kaupunginvaltuusto	§ 52	02.07.2018
Kaupunginhallitus	§ 206	20.08.2018
Tekninen lautakunta	§ 82	01.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 278	19.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 18	04.02.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 4	11.02.2019

Pirkanmaan Jätehuolto käynnisti keväällä 2018 muovipakkausten pilottikeräyksen Tampereella. Alustavat tulokset talteen saadun materiaalin puhtaudesta olivat niin hyviä, että keräystä laajennettiin Tampereen keskusta-alueen ja Pirkkalan kunnan suuriin kiinteistöihin. Keräys käynnistyi vapaaehtoisuuden pohjalta tietuin edellytyksin. Nyt suunnitteilla on kiinteistökohtaisen muovipakkausten keräyksen laajentaminen yhteistyössä jätehuoltoviranomaisen ja muovipakkausten tuottajayhteisöjen kanssa. Keräysalueen laajennuksen kautta haetaan tietoa erilliskeräyksen todellisista ympäristövaikutuksista ja kustannuksista. Alustavissa suunnitelmissa Orivesi ei vielä tässä vaiheessa kuuluisi laajennusalueeseen.

Koska muovipakkaukset ovat tuottajavastuun alaista jätettä, Pirkanmaan Jätehuollon erilliskeräyksen on tuettava tuottajavastuukeräystä tuottajien antamien ohjeiden mukaisesti. Muovipakkausten syntypaikkalajittelussa on tärkeää huomioida jätteen laatu. Muovijätteiden peseminen kuluttaa energiaa. Likaiset, lämmintä vettä ja pesuainetta vaativat muovipakkaukset ovat jatkossakin sekajätettä ja on tärkeää, ettei likaisia pakkauksia joudu muovipakkausten hyödyntämisprosessiin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että yhtiömme on sitoutunut kehittämään jätehuoltojärjestelmää ympäristövaikutusten arviointien pohjalta. Arviointien osoittaessa nettohyötyä muovipakkausten keräyksen järjestäminen myös Orivedellä tulee mahdolliseksi. Tuottajayhteisöjen mahdolliset suunnitelmat muovipakkausten keräyspaikkojen ulottamisesta pienempiin taajamiin saattavat tarjota paremmat keräyspalvelut myös Orivedelle.

Jätteiden erilliskeräyksellä tuetaan ympäristönsuojelua, kestävä kehitystä ja kiertotaloutta. Kierrätettäessä on kuitenkin hyvä muistaa, että uusilla tuotteilla on pystyttävä vähentämään neitseellisten raaka-aineiden käyttöä ja että tuotteilla on markkinoilla aito kysyntä eikä keräys saa aiheuttaa enempää ympäristöpäästöjä, kuin materiaalista saadaan hyötyä. Tällöin kiertotalous on kestäväällä pohjalla.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy

Harri Kallio
toimitusjohtaja"

Suomessa muovipakkausjäte kuuluu ensisijaisesti muovipakkaustuottajien vastuulle. Muovipakkausjätteen keräystä hoitaa tuottajien yhdessä perustama palveluyhtiö Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy. Orivedellä ei ole tällä hetkellä Rinki Oy:n järjestämänä muovipakkausjätteen keräystä.

Kaupunginvaltuusto	§ 52	02.07.2018
Kaupunginhallitus	§ 206	20.08.2018
Tekninen lautakunta	§ 82	01.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 278	19.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 18	04.02.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 4	11.02.2019

Suunnitteilla on kiinteistökohtaisen muovipakkausten keräyksen laajentaminen yhteistyössä jätehuoltoviranomaisen ja muovipakkausten tuottajayhteisöjen kanssa.

Pirkanmaan Jätehuollon Tampereella käynnistyneen muovipakkausten pilottikeräyksen kautta saadaan muovipakkausten keräystoiminnasta tietoa keräyksen ympäristövaikutuksista ja kustannuksista sekä käsittelystä aiheutuvista päästöistä.

Kokeilusta saatavien tulosten sekä alan kehityksen perusteella selviää, koska muovipakkausten keräystoiminta voidaan ulottaa myös Orivedelle.

Teknisen johtajan ehdotus: Tekninen lautakunta:

1. merkitsee valtuustoaloitteen valmistelun tietoonsa saatetuksi,
2. toteaa, että muovin kierrättämiseksi pilottikokeilut kaupunkiseudulla on käynnistynyt ja suunnittelutyö jätehuoltoviranomaisen sekä muovipakkausten tuottajajärjestöjen kanssa ovat käynnissä,
3. esittää muovin keräystoiminnan laajentamista Orivedelle, mikäli keräysmateriaalista saatava ympäristöhyöty on suurempi kuin keräyksestä ja käsittelystä aiheutuvat päästöt,
4. toimittaa valtuustoaloitteen käsittelyn edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 19.11.2018 § 278

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan teknisen lautakunnan aloitteen johdosta tehdyn selvityksen ja ehdotuksen ja esittää nämä edelleen valtuuston hyväksyttäväksi
2. esittää, että valtuusto toteaa aloitteen loppuunkäsitellyksi.

Käsittely:

Keskustelun aikana kaupunginhallituksen jäsen Reijo Kahelin esitti asian pöydälle jättämistä, koska Rinki Oy:n näkemys valmistelusta puuttuu.

Kaupunginvaltuusto	§ 52	02.07.2018
Kaupunginhallitus	§ 206	20.08.2018
Tekninen lautakunta	§ 82	01.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 278	19.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 18	04.02.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 4	11.02.2019

Kokouksessa käydyn keskustelun jälkeen esittelijä muutti päätösehdotustaan.

Kaupunginjohtajan kokouksessa tekemä muutos päätösehdotukseen:

Kaupunginhallitus päättää jättää asian pöydälle lisäselvitysten saamiseksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 18

Edellisen käsittelyn jälkeen asian valmistelu on edennyt siten, että Pirkanmaan Jätehuolto Oy:llä on toteuttamassa muovinkeräyspilotin Orivedellä 1.6.2019-31.12.2020 yhteistyössä Suomen Uusiomuovi Oy:n (muovipakkausten tuottajayhteisö) kanssa. Pilotti on muovin keräyskokeilua, missä kiinteistökohtaisesti kerätään kaikki muovi (ei vain pakkausmuovi). Kokeilussa ovat mukana Oriveden taajama-alueen kiinteistöt, joissa on vähintään 5 huoneistoa. Keräyskokeilussa Pirkanmaan Jätehuolto Oy toimittaa kiinteistöille maksuttomat keräysastiat. Lisäksi Oriveden jäteasemalle tulee muovinkeräyspiste. Kokeilun yhteydessä selvitetään muovin kokonaiskertymää, eli voidaanko näin paremmin houkuttaa asukkaat lajittelemaan muovit pois sekajätteestä, kerätyn muovin lajittelumahdollisuuksia tehokkaamman kierrätyksen mahdollistamiseksi sekä kustannuksia. Onnistuessaan Oriveden malli tulee vaikuttamaan muovien keräykseen valtakunnallisesti.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n strategian mukaisesti erilliskeräyksen järjestämisessä otetaan huomioon aiheutuvat ympäristövaikutukset. Keveiden ja nopeasti täyttyvien muovinkeräysastioiden tyhjentäminen dieselkalustolla aiheuttaa harvaan asutulla alueella enemmän ympäristöhaittoja kuin muovin keräyksestä saadaan ympäristöhyötyä. Tilanne kuitenkin muuttuu jäteautojen siirtyessä biokaasun käyttöön. Kokonaisuhyötyyn vaikuttaa myös se, miten paljon kerätystä muovista saadaan aitoon kierrätykseen. Tällä hetkellä Suomessa on vain yksi kotitalouksista kerättyä muovia jatkojalostava laitos (Fortum Riihimäki). Pirkanmaalla on kuitenkin vireillä kotitalousmuovin hyödyntämishanke. Se liittyy Nokian ECO3-kiertotalousalueeseen. Toteutuessaan nämä kehittämishankkeet vaikuttavat myönteisesti muovin keräykseen.

Muovin keräys ei vielä ole kierrätystä. Vasta sitten, kun kerätty muovi saadaan aidosti neitseellistä raaka-ainetta korvaavaan käyttöön, voidaan puhua kierrätyksestä. Pirkanmaan Jätehuolto

Kaupunginvaltuusto	§ 52	02.07.2018
Kaupunginhallitus	§ 206	20.08.2018
Tekninen lautakunta	§ 82	01.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 278	19.11.2018
Kaupunginhallitus	§ 18	04.02.2019
Kaupunginvaltuusto	§ 4	11.02.2019

Oy on kuitenkin se organisaatio, mikä voi ja pystyy järjestämään kuntalaisten kannalta houkuttelevan keräyksen silloin, kun saavutettava kokonaisyötyhyöty on positiivinen. Kokonaisuus edellyttää teollisuuden imua kerätylle materiaalille. Onneksi Pirkanmaa ja kehittyvät kiertotalousalueet houkuttelevat yrityksiä kehittämään uusia ratkaisuja kaikkien eduksi.

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että se päättää todeta aloitteesta seuraavaa:

1. merkitsee tiedoksi edellä esitetyn Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n Oriveden muovinkeräys kokeilun, jonka suunniteltu kesto on 1.6.2019-31.12.2020

2. toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin, että tekninen johtaja Antti Jortikka oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

Kaupunginvaltuusto 11.02.2019 § 4

Keskustelun aikana valtuutettu Miia Saarinen esitti asian jättämistä pöydälle, kunnes Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n muovinkeräyksen kokeilua koskeva rahoitus ja toteutus on varmistunut. Valtuutettu Eliisa Suhonen kannatti Miia Saarisen tekemää ehdotusta. Keskustelun jatkuessa valtuutettu Miia Saarinen veti pois esityksensä.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin, että tekninen johtaja Antti Jortikka oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

Orivedellä 2.5.2019